PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo – Vaižganto g. 93-2, LT-90160 Plungė
Tel. (8 448) 52 034, el. p. vsbiuras@plunge.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302415311

PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS MAUDYMOSI VIETŲ VANDENS IR PAPLŪDIMIŲ SMĖLIO KOKYBĖS STEBĖSENOS ATASKAITA

2018 m.

Nr. AT101131

Plungė, 2018

PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras 2018 m. gegužės – rugsėjo mėn. vykdė Plungės rajono maudyklų vandens kokybės stebėseną. Siekdamas apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, sumažinti maudyklų taršą ir prisidėti prie maudyklų vandens kokybės gerinimo, Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras rinko ir reguliariai teikė informaciją rajono gyventojams apie maudyklų vandens kokybę.

Nuo 2018 m. gegužės 1 d., vadovaujantis naujos redakcijos higienos norma HN 92:2018 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. sausio 23 d. įsakymo Nr. V-76 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. V-1055 „Dėl Lietuvos higienos normos HN92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ patvirtinimo“ pakeitimo nuostatomis, tiriama ir stebima ne tik maudyklų vandens, bet ir jų paplūdimių smėlio kokybė.

1 lentelė. 2018 m. numatomų stebėti maudymosi vietų sąrašas

Eil. Nr.	Maudyklos pavadinimas	Informacija apie paplūdimio įteisinimą, nurodant nutarimą / sprendimą	Žyma apie įtraukimą į Europos Komisijai teiktinų maudyklų sąrašą (Įtraukti / Neįtraukti)	Pastabos
1	2	3	4	5
1.	„Plokštinės“ stovyklavietė	(Žin., 2012, Nr. 24-1132)	Įtraukti	
2.	Platelių miestelio maudymosi vieta	(Žin., 2012, Nr. 24-1132)	Įtraukti	
3.	Beržoro ežero maudymosi vieta	Plungės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. vasario 26 d. sprendimas Nr. T1-58	Neįtraukti	
4.	„Beržynėlio“ maudymosi vieta	(Žin., 2012, Nr. 24-1132)	Įtraukti	
5.	„Linelio“ maudymosi vieta	(Žin., 2012, Nr. 24-1132)	Įtraukti	
6.	„Ąžuolų salos“ stovyklavietė	(Žin., 2012, Nr. 24-1132)	Įtraukti	
7.	Babrungo upė prie Vandentiekio g.	Plungės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. vasario 26 d. sprendimas Nr. T1-58	Neįtraukti	
8.	Gandingos tvenkinys	Plungės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. vasario 26	Neįtraukti	

		d. sprendimas Nr. T1-58		
9.	Maudymosi vieta prie kolektyvinių sodų Kaušėnų kaime	Plungės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. vasario 26 d. sprendimas Nr. T1-58	Neįtraukti	
10.	Maudymosi vieta Gandingos tv. Prie irklavimo bazės	Plungės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. vasario 26 d. sprendimas Nr. T1-58	Neįtraukti	
11.	Babrungo upės (prie buvusios pirties pastato S. Neries g., Plungės m.)	Plungės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. vasario 26 d. sprendimas Nr. T1-58	Neįtraukti	

Maudyklų vandens kokybės tyrimai buvo pradėti prieš 2 savaites iki maudymosi sezono pradžios, t. y., nuo gegužės 22 d. ir reguliariai atliekami 2 kartus per mėnesį (birželį, liepą, rugpjūtį) iki rugsėjo 11 d. Paplūdimio smėlio kokybės tyrimai taip pat buvo pradėti likus kelioms savaitėms iki maudymosi sezono pradžios, tačiau reguliariai atliekami rečiau – kartą per mėnesį.

2 lentelė. Plungės rajono savivaldybės maudymosi vietų tyrimų kalendorinis grafikas

Eil. Nr.	Mėginių paėmimo vieta	Mėginių paėmimo data																	
		Gegužė		Birželis			Liepa						Rugpjūtis				Rugsėjis		
		22		5		19		3		17		31		14		28		11	
1.	„Plokštynės“ stovyklavietė	+ d		+		+ d		+		+		+ d		+		+ d		+	
2.	Platelių miesto maudymosi vieta	+ d		+		+ d		+		+		+ d		+		+ d		+	
3.	Beržoro ežero maudymosi vieta	+		+		+		+		+		+		+		+		+	
4.	„Beržynėlio“ stovyklavietė	+ d		+		+ d		+		+		+ d		+		+ d		+	
5.	„Linelio“ maudymosi vieta	+ d		+		+ d		+		+		+ d		+		+ d		+	
6.	„Ąžuolų“ salos stovyklavietė	+ d		+		+ d		+		+		+ d		+		+ d		+	
7.	Babrungo upė prie Vandentiekio g.	+				+				+				+				+	
8.	Gandingos	+				+				+				+				+	

	tvenkinys																	
9.	Maudymosi vieta prie kolektyvinių sodų Kaušėnų kaime	+				+				+				+				+
10.	Maudymosi vieta Gandingos tv. prie irklavimo bazės	+				+				+				+				+
11.	Babrungo upės (prie buvusios pirties pastato S. Neries g. Plungės m.)	+				+				+				+				+

d - dirvožemio (smėlio) tyrimai

Maudyklų vandens kokybės vertinimas atliekamas dviejų mikrobiologinių parametrų – žarninių enterekokų ir žarninių lazdelių (E. coli) – duomenų rinkiniu, kurį sudaro stebėsenos duomenys, taip pat vandenyje stebimos nuolaužos, plūduriuojančios medžiagos, dervos, stiklas, plastikas, guma ir kitos medžiagos. Atliekant parazitologinius smėlio tyrimus, siekiama nustatyti žmogui patogeninių helmintų ar jų kiaušinėlių kiekį.

3 lentelė. Maudyklų vandens kokybės mikrobiologiniai parametrai

Mikrobiologiniai parametrai	**Privalomos vertės**
1. Žarninių enterokokų (*Intestinal Enterococci)* kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	100
2. Žarninių lazdelių *(Escherishia coli)* kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	1 000

Iš viso per maudymosi sezoną Plungės rajono savivaldybės paplūdimiuose buvo atliktas 86 mikrobiologiniai tyrimai (84 plnuoti ir 2 pakartotiniai) ir 16 parazitologinių tyrimų. Iš „Plokštinės“, „Beržynėlio“, „Ąžuolų salos“ stovyklaviečių, Platelių miesto, „Linelio“, Beržoro ežero maudymosi vietų paimta 11 vandens mėginių (9 planuoti, 2 pakartotiniai), iš Babrungo upės prie Vandentiekio g., Gandingos tvenkinio, maudymosi vietų prie kolektyvinių sodų Kaušėnų kaime, Gandingos tvenkinio prie irklavimo bazės ir Babrungo upės (prie buvusios pirties pastato S. Neries g., Plungės m.) buvo pimta po 6 vandens mėginius. Iš „Plokštinės“ ir „Linelio“ stovyklaviečių paimta 16 paplūdimio smėlio mėginių.

2018 m. vandens tyrimų rezultatai 2 kartus neatitiko higienos normų reikalavimų, 2016 m. stebimų maudymosi vietų vandens kokybė net 10 kartų neatitiko reikalavimus. Nuolaužų, plūduriuojančių medžiagų, dervų likučių, stiklo, plastiko, gumos ir kitų liekanų per maudymosi sezoną nebuvo pastebėta.

4 lentelė. Plungės rajono savivldybės maudymosi vietų vndens tyrimų suvestinė, 2018 m.

Vandens telkinys	Tyrimo data	Žarninės lazdelės (E. coli) 100 ml	Žarninių enterokokų skaičius 100 ml	Atitiko HN:92 2018 reikalavimus	Nuolaužos, plūduriuojančios medžiagos, dervų likučiai, stiklo, plastiko ir kitos atliekos	Vandens temperatūr bandinio ėmimo metu, °C
„Plokštinės“ stovyklavietė	2018.05.22	<1,0	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.06.04	2,0	0	taip	nepastebėta	+5
	2018.06.19	1,0	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.03	<1,0	<4	taip	nepastebėta	+5
	2018.07.16	298,7	28	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.31	129,1	150	ne	nepastebėta	+6
	2018.08.03	9,7	7	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.14	7,3	17	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.28	1,0	0	taip	nepastebėta	+6
	2018.09.11	2,0	<4,0	taip	nepastebėta	+6
Platelių miestelio maudymosi vieta	2018.05.22	<1,0	0	taip	nepastebėta	+6
	2018.06.04	2,0	0	taip	nepastebėta	+5
	2018.06.19	10,9	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.03	<1,0	0	taip	nepastebėta	+5
	2018.07.16	2,0	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.31	4,1	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.14	3,0	17	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.28	<1,0	<4,0	taip	nepastebėta	+6
	2018.09.11	<1,0	<4,0	taip	nepastebėta	+6
Beržoro ežero maudymosi vieta	2018.05.22	<1,0	0	taip	nepastebėta	+6
	2018.06.04	2,0	<4	taip	nepastebėta	+5
	2018.06.19	1,0	4±4	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.03	<1,0	<4	taip	nepastebėta	+5

	2018.07.16	<1,0	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.31	<1,0	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.14	2,0	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.28	1,0	0	taip	nepastebėta	+6
	2018.09.11	<1,0	<4,0	taip	nepastebėta	+6
„Beržynėlio“ stovyklavietė	2018.05.22	<1,0	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.06.04	<1,0	8±6	taip	nepastebėta	+5
	2018.06.19	1,0	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.03	<1,0	<4	taip	nepastebėta	+5
	2018.07.16	10,9	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.31	18,9	35	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.14	2,0	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.28	<1,0	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.09.11	<1,0	<4,0	taip	nepastebėta	+6
„Linelio“ maudymosi vieta	2018.05.22	5,2	0	taip	nepastebėta	+6
	2018.06.04	3,1	0	taip	nepastebėta	+5
	2018.06.19	<1,0	0	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.03	1,0	0	taip	nepastebėta	+5
	2018.07.16	325,5	28	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.31	83,3	200	ne	nepastebėta	+6
	2018.08.03	17,1	11	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.14	1,0	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.28	<1,0	<4,0	taip	nepastebėta	+6
	2018.09.11	<1,0	<4,0	taip	nepastebėta	+6
„Ąžuolų salos“ stovyklavietė	2018.05.22	2,0	5±4	taip	nepastebėta	+6
	2018.06.04	6,3	13±7	taip	nepastebėta	+5
	2018.06.19	1,0	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.03	2,0	0	taip	nepastebėta	+5
	2018.07.16	12,2	7	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.31	24,6	15	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.14	<1,0	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.28	1,0	0	taip	nepastebėta	+6

	2018.09.11	1,0	<4,0	taip	nepastebėta	+6
Babrungo upė prie Vandentiekio g.	2018.05.22	77,1	54±15	taip	nepastebėta	+6
	2018.06.19	123,9	91±19	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.16	178,0	90	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.14	275,5	87	taip	nepastebėta	+6
	2018.09.11	2,0	<4,0	taip	nepastebėta	+6
Gandingos tvenkinys	2018.05.22	7,5	0	taip	nepastebėta	+6
	2018.06.19	3,1	5±4	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.16	21,6	10	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.14	1,0	5	taip	nepastebėta	+6
	2018.09.11	<1,0	<4,0	taip	nepastebėta	+6
Maudymosi vieta prie kolektyvinių sodų Kaušėnų kaime	2018.05.22	2,0	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.06.19	1,0	<4	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.16	3,1	8	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.14	4,1	4	taip	nepastebėta	+6
	2018.09.11	1,0	7	taip	nepastebėta	+6
Maudymosi vieta Gandingos tvenkinys prie irklavimo bazės	2018.05.22	4,1	0	taip	nepastebėta	+6
	2018.06.19	1,0	15±8	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.16	21,8	70	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.14	3,0	6	taip	nepastebėta	+6
	2018.09.11	<1,0	<4,0	taip	nepastebėta	+6
Babrungo upė (prie buvusios pirties pastato S. Neries g., Plungės m.)	2018.05.22	5,2	5±4	taip	nepastebėta	+6
	2018.06.19	5,2	17±8	taip	nepastebėta	+6
	2018.07.16	19,7	29	taip	nepastebėta	+6
	2018.08.14	76,3	34	taip	nepastebėta	+6
	2018.09.11	49,6	15	taip	nepastebėta	+6

Lyginant 2016 m. ir 2017 m. maudymosi vietų vandens kokybę pagal 2006/7/EB direktyvą, 9 („Beržynėlio“, „Ąžuolų salos“ stovyklavietės, Platelių miesto, Beržoro ežero maudymosi vietos, Babrungo upė prie Vandentiekio g., Gandingos tvenkinys, maudymosi vieta prie kolektyvinių sodų Kaušėnų kaime, maudymosi vieta Gandingos tvenkinys prie irklavimo bazės, Babrungo upė (prie buvusios pirties pastato S. Neries g. Plungės m.)) Plungės rajono savivaldybėje įteisintų maudymosi vietų vandens kokybė puiki.

Remiantis naujos redakcijos higienos norma HN 92:2018 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ ir suderintu maudymosi vietų vandens ir paplūdimių smėlio tyrimų kalendoriniu 2018 metų grafiku, Plungės rajono savivaldybės maudymosi vietose esantis paplūdimio smėlis buvo tiriamas 4 kartus, imti po 2 smėlio mėginiai iš Platelių ežero „Plokštinės“ ir „Linelio“ stovyklaviečių, kadangi tik šiose vietose yra paplūdimio smėlis. Viso maudymosi sezono metu kirminų kiaušinėliai ir lervos neaptiktos.

5 lentelė. Plungės rajono savivaldybės maudymosi vietų paplūdimio smėlio tyrimų suvestinė, 2018 m.

Vandens telkinys	Tyrimo data	Mėginio pavadinimas	Tyrimas	Tyrimo rezultatai
„Plokštinės“ stovyklavietė	2018.05.22	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta
	2018.06.19	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta
	2018.07.31	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta
	2018.08.28	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta
„Linelio“ maudymosi vieta	2018.05.22	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta
	2018.06.19	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta
	2018.07.31	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta
	2018.08.28	*Smėlis iš paplūdimio (Nr. 1 ir Nr. 2)*	*Kirminų kiaušinėlių ir lervų nustatymas smėlyje*	Neaptikta

2018 m. rugpjūčio 2 dieną Plungės rajono savivaldybės Platelių ežero „Plokštinės“ poilsiavietėje, „Linelio“, Beržoro ežero, „Beržynėlio“ maudymosi vietose buvo vykdoma akcija „Būkite atsargūs prie vandens“. Akcijos metu Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos specialistės poilsiautojams dalijo informaciją apie vandens kokybę ir atliktus tyrimus maudymosi vietose, aiškino, kaip būti saugiems prie vandens, kaip išvengti saulės smūgio, „Plokštinės“ poilsiavietėje, poilsiaujantiems sutikus, mokė kaip suteikti pirmąją pagalbą skęstančiajam. Žmonės buvo geranoriški, išklausė naudingą informaciją, patys klausinėjo jiems rūpimomis temomis apie sveikatą. Visuomenės sveikatos specialistės taip pat džiugino mažuosius poilsiautojus spalvotais balionais.

Plakatas „Būkite atsargūs vandenyje, saugokite save ir kitus!“

Akimirkos iš akcijos „Būkite atsargūs prie vandens“

Maudymosi sezono metu apie gautus tyrimų rezultatus buvo informuojami visi Plungės rajono savivaldybės gyventojai per žiniasklaidą. Parengti ir vietinėje spaudoje išplatinti 3 straipsniai apie rajono maudymosi vietų situaciją. Apie stebimų maudymosi vietų vandens ir paplūdimio smėlio kokybę maudymosi sezonu gyventojai taip pat galėjo sužinoti Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje

PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

www.plungesvsb.lt, fb paskyroje Plunges Visuomenes Sveikatos Biuras, Plungės rajono savivaldybės internetiniame puslapyje **www.plunge.lt**, bei Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro internetinėje svetainėje **www. smlpc.lt.**

Visuomenės sveikatos specialistė Vidmantė Barauskaitė, 2018-09-14